

Podiumhuizen en digitale cultuurbeleving

Een toekomstvisie

Welke rol kan je als podiumhuis opnemen in een digitale wereld? Samen met een denktank van cultuur- en gemeenschapscentra en kunstorganisaties met een podiumwerking, organiseerde Cultuurconnect in 2021-2022 een visietraject. Een 30-tal cultuurprofessionals kwamen 5 keer samen en formuleerden doorheen dit traject 4 mogelijke rollen voor podiumhuizen, specifiek in een digitale context. Duik mee in de visietekst!

Cultuurbeleving staat voor grote uitdagingen. Door corona werden die nog fundamenteeler. Podiumhuizen (cultuur- en gemeenschapscentra en kunstorganisaties met een podiumwerking) signaleren dat een deel van het vertrouwde publiek (nog) niet is teruggekeerd. Voor een deel zal dit mogelijk een tijdelijk fenomeen zijn en sijpelt het publiek alsnog terug binnen. Sowieso zullen podiumhuizen op zoek gaan naar innovatie in communicatie, aanbod en beleving om de band met het bestaande en potentiële publiek te versterken. Nieuwe vormen van digitale communicatie en beleving zullen een belangrijke rol blijven spelen. Nu ook artiesten via digitale weg rechtstreeks met het publiek connecteren, zullen podiumhuizen hun relatie ten aanzien van artiesten op sommige vlakken herdenken.

Welke rol kunnen podiumhuizen opnemen nu de cultuurpraktijk (creatie, spreiding, presentatie ...) zich deels afspeelt in de digitale sfeer? Welke plek kan je als podiumhuis innemen in deze digitale samenleving?

Rol 1. Podiumhuizen verbinden lokale of regionale gemeenschappen

Lokale en regionale gemeenschappen winnen aan belang. Podiumhuizen spelen een belangrijke rol in het verbinden van de lokale gemeenschap, maar werken tegelijk ook samen met andere cultuurhuizen en andere organisaties buiten hun lokale grenzen om slagkrachtig te blijven. Een ondersteunend regionaal netwerk uitbouwen wordt steeds meer een noodzaak. Door innovatie, door samen te werken in een netwerk en door (digitale) middelen en instrumenten optimaal in te zetten, willen podiumhuizen in eerste instantie lokale en regionale toegevoegde waarde bieden, vervolgens ook Vlaams en internationaal.

Inclusiviteit blijft een belangrijk aandachtspunt: podiumhuizen willen met hun werking de digitale en sociale kloof niet vergroten maar net verkleinen. Podiumhuizen willen naast je thuis en je werk een “derde plek” zijn, waar je gewoon kan zijn, een plek voor en door de buurt. De fysieke plek wint aan belang, maar krijgt er een versterkende digitale laag bij. Meer en meer is er de nood aan een digitale variant om het publiek van morgen deze veilige plek te geven, die zorgt voor connectie tussen mensen, toegankelijke technologie en gemeenschapsvorming.

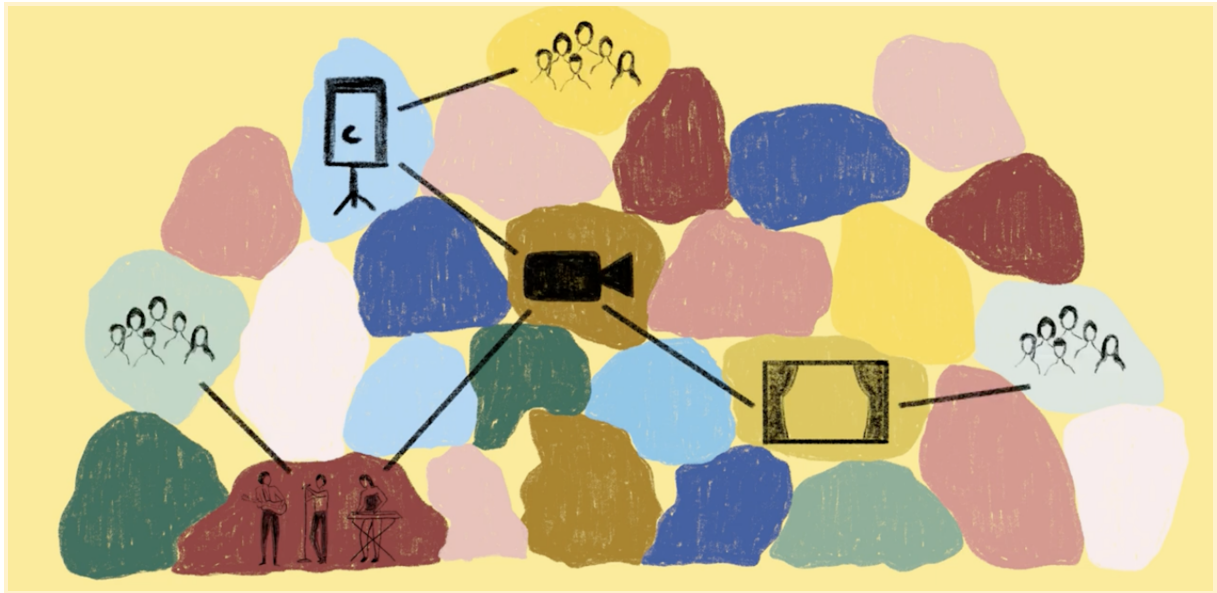
Rol 2. Podiumhuizen bieden unieke offline én online belevingen

Komende generaties verwachten een breed online, offline en hybride aanbod, zoals zij dat gewoon zijn in hun vrije tijd, op het werk en op school: hybrid entertainment (waaronder gaming), hybrid sports, blended learning in onderwijs ... In het komende tijdperk zal aan het cultuurproduct, de cultuurbeleving en de bijhorende waardeketen gesleuteld worden.

Van productie tot presentatie, zoeken podiumhuizen naar de juiste mix: soms 100% fysiek, soms 100% digitaal, en waar zinvol hybride. Online evenementen kunnen smaakmakers zijn voor fysieke evenementen, en omgekeerd. Het maakt nieuwe vormen van expressie en uitwisseling mogelijk. Op die manier kan je het aanbod innoveren, de beleving verdiepen en het bereik vergroten, met bijzondere aandacht voor verbondenheid. Het belang van verbondenheid en de unieke belevingen die fysieke voorstellingen bieden, staan centraal in hun werking. Podiumhuizen trekken dit door in elke vorm van innovatie of digitalisatie waarbij ze telkens streven naar een unieke, impactvolle beleving.

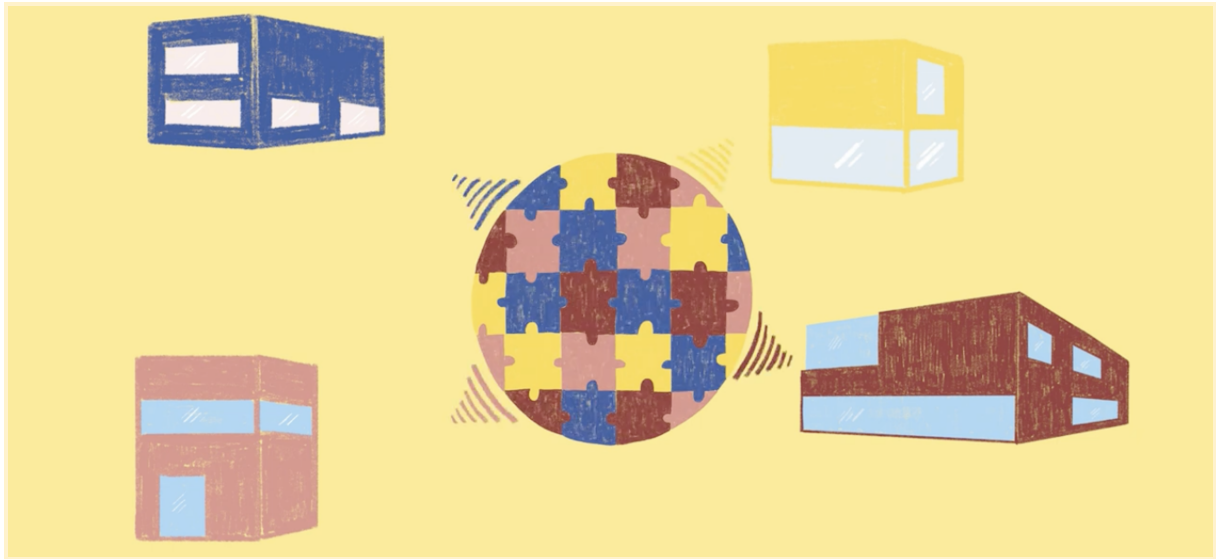
Rol 3. Podiumhuizen als curator in een gefragmenteerd landschap

Meer en meer zorgen streamingplatformen en andere tools voor een directe connectie tussen theatergezelschappen, kunstenaars, bands en hun publiek. In een wereld waar het fysiek en online aanbod toeneemt, wordt de rol van curator belangrijk. Die rol kunnen podiumhuizen opnemen door tips voor nieuwe kanalen te delen en publiek toe te leiden naar nieuw aanbod, zonder dat zij dit zelf hoeven te programmeren.

Om relevant te blijven in het digitaal kunst- en cultuurlandschap van morgen waarin dat aanbod nog groter wordt, zijn sterke digitale vaardigheden en kennisdeling noodzakelijk om kwaliteitsvol aanbod te spotten, te programmeren en te spreiden bij het publiek. Programmatoren zoeken hoe ze in diverse genres digitale kunst en cultuur kunnen prospecteren en cureren. Ze helpen hun publiek om keuzes te maken en zich te bewegen in een dynamisch cultuurlandschap.

Rol 4. Een krachtig netwerk van podiumhuizen voor digitale innovatie

Podiumhuizen hebben een traditie van samenwerking en kennisdeling. Het digitale maakt kruisbestuivingen mogelijk tussen de culturele sector en andere domeinen, zoals onderwijs, welzijn en economie. Ook over de grenzen heen zorgt digitalisering voor nieuwe culturele verbindingen, zowel lokaal als regionaal, maar ook Vlaams en internationaal.

Schaalvergroting levert heel wat voordelen op: je bespaart door aankoopkracht te bundelen, je wint personeeltijd en je krijgt een sterke dienstverlening door gedeelde technische infrastructuur. Kennisuitwisseling en samenwerking rond data-analyse, marketing-acties en nieuw artistiek digitaal aanbod worden voor podiumhuizen een tweede natuur. Hierdoor winnen podiumhuizen aan slagkracht om hun dienstverlening voor het publiek te optimaliseren en uit te breiden, en om nieuw publiek aan te trekken.

Hoe kijk jij naar digitale cultuurbeleving?

Gebruik deze visietekst als leidraad om inhoudelijke klemtonen te leggen en om jouw concreet plan vorm te geven, naar eigen keuzes en mogelijkheden.

Welke stappen zet jouw podiumhuis vandaag of in de toekomst in digitale cultuurbeleving? We horen graag jouw praktijkverhaal, inzichten of bedenkingen! Deel ze met ons en met de sector.

[Alle kleine én grote ideeën zijn welkom!](#)

Over de doelgroep “podiumhuizen”

We gebruiken de verzamelnaam "podiumhuizen". Dit is een diverse groep van huizen met elk hun eigen identiteit: cultuurcentra, gemeenschapscentra, cultuurdiensten met een podiumaanbod, en kunstenorganisaties met een podiumwerking. We kozen voor deze insteek om de focus voornamelijk te houden op de kansen en impact van digitalisering voor podia.

Referentielijst

Voorgaande trajecten :

- Rol en positie van cultuurcentra in de centrumsteden (Idea Consult, 2014)
- Digitale disruptie cultuurcentra (DearMedia, 2016)
- Futures Uncovered - toekomstdenken op het kruispunt van lokale cultuur en digitalisering (Erasmus Hogeschool, 2019)
- Workshop visie voor conceptnota Digitaal podium (Scopernia, 2019)
- studio futuro (cult! 2021)

Zowel het traject “Futures uncovered” (io.Cultuurconnect) als “studio futuro” (o.l.v. cult!) reiken diverse scenario’s aan - geformuleerd in extremen. ‘Denken in toekomsten’ prikkelt de verbeelding en zet de zintuigen op scherp. Het past ook bij de lokale autonomie die eigen keuzes maakt en zijn positie zoekt op het continuüm tussen extremen. Daarnaast voelen we in de sectoren ook de nood aan een gedeelde richting (cfr. nota cultuurcentra in de centrumsteden). Ook Cultuurconnect respecteert de lokale keuzes om meer of minder in te zetten op bepaalde rollen die hier beschreven staan. We gaan wel op zoek naar een gedeelde richting om samen slim in te zetten en te investeren in duurzame en schaalbare digitale oplossingen voor noden van podiumhuizen en hun publiek.

Andere bronnen:

- Apestaartjaren 2022 <https://www.apestaartjaren.be/>
- Cultuurparticipatie in Coronatijden
<https://cultuurenmedia.be/onderzoek/cultuurparticipatie-in-coronatijden>
- De wereld is rond, 2019, Jo Caudron
- Publieksonderzoek Cultuur21, Universiteit Antwerpen <https://www.cultuur21.be/>
- Digitale transformatie, 2014, Jo Caudron en Dado Van Peteghem
- Digimeter 2021, Imec
<https://www.imec.be/nl/kennisuitwisseling/techmeters/digimeter/imecdigimeter-2021>
- Cultuurbeleid in digitale transformatie, Vlaamse overheid
<https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur/digitale-cultuur/visie-en-beleid>
- Artikel “[De toekomst van het cultuurevenement](#)” Interview Monique Van Dusseldorp (Publiq, 2022)
- “[Zet mij in CC. Cultuur decentraliseren met cultuurcentra.](#)”, Mats Vandroogenbroeck , Vincent Focquet en Leontien Allemeersch, artikel Rekto-verso
- <https://publicspaces.net/>
- <https://thehmm.nl>
- DEN - kennisinstituut <https://www.den.nl/aan-de-slag/focusmodel>